

Gönderme Tarihi: 02.01.2020

Kabul Tarihi: 30.01.2020

Büyük veri, nesnelerin interneti, sosyal ağlar, sanal kimlikler ve siber güvenlik (Editöre Mektup)

Öğr. Gör. Serap UĞUR^a

^a Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi

Özet

Günümüzde sosyal medyadan, dijital dünyadan paylaştığımız “bilgilerimiz”den oluşan ve nesnelerin interneti, blokzincir gibi teknolojiler aracılığıyla gittikçe “değer” kazanan verilerimizin güvenliğini sağlamak önemlidir. 1980’li yıllarda imzalanan uluslararası anlaşma ile ilan edilen veri güvenliği gününde şekillenen güvenlik kriterleri ile oluşan ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile özerk verilerin güvenliğinin sağlanmaya çalışıldığı günümüzde, bireyler farkında olmadan kişisel verilerini kendileri dağıtmaktadır. Özellikle sosyal medyada yapılan kişisel paylaşımlar ve bireylerin kendileri için oluşturdukları sanal kimlikler, kişilerin profilini oluşturmada kullanılabilir, hatta akıllı sistemler için geliştirilecek yapay zeka uygulamaları ya da gelecekte yaygınlaşacağı öngörülen dijital avatarlarımız için de büyük veri içindeki veri setleri olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Sözcükler: Büyük Veri, Nesnelerin İnterneti, Akıllı Sistemler, Sosyal Ağlar, Sanal Kimlik, Veri Güvenliği, Siber Güvenlik

Abstract

Today, it is important to ensure the security of our data, which consists of “information” that we share from social media and digital world, and which gains “value” through technologies such as internet of things, blockchain. In the 1980s, "Protection of Individuals in the Process of Automatic Processing of Personal Data" was signed at the European Council. This day has also been announced as the day of data security. With the "Personal Data Protection Law", which is formed by the security criteria shaped by this agreement, autonomous data is tried to be secured. Today, individuals are distributing their personal data unknowingly. Especially personal posts on social media and virtual identities created by individuals can be used to create the profiles of individuals. It can even be considered as data sets in big data for artificial intelligence applications to be developed for smart systems or for our digital avatars that are expected to become widespread in the future.

Keywords: Big Data, Internet of Things, Smart Systems, Social Networks, Virtual Identity, Data Security, Cyber Security

Kaynak Gösterme

Uğur, S. (2020). Büyük veri, nesnelerin interneti, sosyal ağlar, sanal kimlikler ve siber güvenlik (editöre mektup). *AUAAd*, 6(1), 4-7.

Sayın Editör,

Web sayfaları, kişisel blog sayfaları, video-bloglar, sosyal medya platformları/sosyal ağlar, mobil cihazlar, giyilebilir cihaz ve sensörler gibi pek çok veri toplayan cihaz ve uygulama aracılığıyla bilimsel olan veya olmayan veriler sürekli toplanmakta ve depolanmaktadır (Doğan ve Arslantekin, 2016). Geçmişte içerik sağlayıcı kurumların başrolde olduğu; ancak gelişen iletişim teknolojileri ile birlikte son kullanıcıların da içerikle besler duruma geldiği sosyal ağlar, aynı zamanda büyük veri sağlayıcı sistemlerdir. Bu büyük veri, çoklu ilişkisiz veri kümelerinin birleştirilmesi, büyük miktarda yapısal olmayan verinin işlenmesi, gizli enformasyonun kısıtlı zaman içinde toplanması gibi farklı ihtiyaçları doğurmaktadır (Erl, Khattak ve Buhler, 2016).

Bireyler kendi hesaplarından, kendi sanal kimlikleri ile yaptıkları paylaşımlarla, mobil cihazlarında tuttıkları belge, video, fotoğraf, yazışmalar gibi içeriklerle birer bu sistemdeki birer unsur olarak değerlendirilebilir. Paylaştıkları bu içerikler kötü niyetli kişi ve oluşumlar tarafından dolandırıcılık, sahtecilik, siber taciz hatta şantaj gibi birçok siber suçta kullanılabilir. 28 Ocak 1981 tarihinde, Türkiye'nin de kurucuları arasında yer aldığı Avrupa Konseyi; kişisel verilerin korunması alanındaki ilk uluslararası düzenlemeyi, Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulma Sürecinde Bireylerin Korunmasına ilişkin 108 sayılı Sözleşme'yi imzaya açmış ve bu tarih 2007 yılından beri "Veri Güvenliği Günü" olarak ilan edilmiştir. Kişisel verilerin korunmasına yönelik olarak ülkemizde 2016 yılında Resmi Gazetede yayınlanan "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu" ile; kişisel verilerin işleme şartları, kişisel verilerin saklanması, aktarılması, yok edilmesi, anonim hale getirilmesi gibi konularda maddeler belirlenerek yürürlüğe girmiştir. Bilişim Teknolojileri ve İletişim Kurumu, kişisel veri ile ilgili olarak; kişisel verinin sadece ad-soyad, doğum yeri gibi bilgiler olmadığını, vatandaşlık numarasından özgeçmişe, fotoğrafa kan grubuna bir çok bilginin bu kapsama girdiğini belirtmektedir (BTK, 2019).

Bu bağlamda değerlendirildiğinde, özellikle yapay zeka uygulamalarındaki hızlı gelişim, makine öğrenmesi, nesnelere interneti, blokzincir, akıllı sistemler gibi günümüz teknolojileri düşünüldüğünde, bireylerin kişisel bilgilerinin ve verilerinin güvenliği için neler yapmaları gerektiğini bilmeleri önem taşımaktadır. Veri güvenliğinin de kapsamı içinde yer aldığı Siber Güvenlik ise bilgi güvenliğinden operasyon güvenliğine ve bilgisayar sistemlerinin güvenliğine kadar birçok farklı kavramı kapsamaktadır. Siber güvenlik bireylerin, kurumların ve hükümetlerin bilgi işlem hedeflerine güvenli, özel ve güvenilir bir şekilde ulaşmalarına

olanak veren ortak etkinlikleri ve kaynakları ifade etmekte ve bireyler açısından bu kavram güvenli hissetmek, kişisel verileri ve gizliliği korumak anlamına gelmektedir (Sibertehdit, 2016). Siber güvenlik kapsamında değerlendirilebilecek kişisel ya da ulusal hatta uluslararası düzeyde geniş çaplı tehdit unsurları olarak; virüsler, Truva atları, kurtçuklar (worms), zombie ve botnetler, istem dışı elektronik postalar (spam), klavye işlemlerini kaydeden programlar (key loggers), casus yazılımlar (spyware), servis dışı bırakma (DoS), aldatma (IP spoofing), şebeke trafiğinin dinlenmesi (sniffers), yemlemeler (phishing) ve propaganda sayılabilir (Roscini, 2013). Siber tehdit unsurları için kullanılabilen teknolojiler, siber güvenlik sistemlerinin gelişiminde de rol almaktadır. Yapay zeka, blokzincir uygulamaları gibi yeni teknolojilerle siber güvenlik sistemleri de gerek bireyler gerek kurumlar hatta uluslar için daha güvenli hale getirilebilir.

Kaynakça

- BTK, (2019). Kişisel Veriler ve Kişisel Bilgi Güvenliği. Erişim: <https://internet.btk.gov.tr/kisisel-veriler-ve-kisisel-bilgi-guvenligi> . Tarih: 11.11.2019
- Doğan, K., ve Arslantekin, S. (2016). Büyük veri: önemi, yapısı ve günümüzdeki durum. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 56(1).
- Erl, Thomas, Wajid Khattak ve Paul Buhler, (2016). Big Data Fundamentals, Concepts, Drivers & Techniques. Indiana: Arcitura Education Inc.
- Roscini, M., (2013). World Wide Warfare - Jus ad bellum and The Use of Cyber Force", 20.11.2019
- Sibertehdit, (2016). Siber Güvenlik Nedir? Erişim: <https://sibertehdit.com/siber-guvenlik-nedir/> . tarih: 20.11.2019